

Kaupunginhallitus

04.03.2019

Kaupunginvaltuusto
Ympäristölautakunta§ 61 8.5.2017
§ 6 7.2.2019

Asianro 753/11.01.04/2014

§ 67**Valtuutettu Saila Rinteen ym. valtuutettujen aloite koskien liittymistä mukaan HINKU-hankkeeseen****Päätöshistoria**

Kaupunginvaltuusto 1.9.2014 75 §

”Valtuutettu Saila Rintee jätti valtuustolle seuraavan aloitteen:

”Raisio liittyy mukaan HINKU-hankkeeseen

Suomen ympäristökeskus on aloittanut vuonna 2008 hankkeen ”Kohti hiili-neutraalia kuntaa” eli HINKU-hankkeen, jonka rahoittajina ovat ympäristöministeriö, Sitra, Tekes, työ- ja elinkeinoministeriö sekä yrityskumppanit. Hankkeessa kunnat, yritykset, asukkaat ja asiantuntijat ideoivat ja toteuttavat yhdessä ratkaisuja kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemiseksi. HINKU-kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Päästöjä vähennetään erityisesti parantamalla energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä. Kunnan omien toimintojen lisäksi kunnat voivat vaikuttaa päätöksenteolla muun muassa maankäytön, energiantuotannon ja liikenteen päästöihin kunnan alueella. Alueen elinkeinoelämä ja asukkaat kutsutaan mukaan yhteistyöhön. Tavoitteena on päästövähennysten ohella vahvistaa paikallista hyvinvointia esimerkiksi kustannussäästöjen, energiaomavaraisuuden ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien kautta.

HINKU-hankkeessa on mukana lähialueen kunnista Uusikaupunki, Masku, Mynämäki, Laitila ja Rauma. Esimerkiksi Uusikaupunki pitää tärkeimpänä perusteena hankkeessa mukana olemiseen aktiivista elinkeinopolitiikkaa. Tavoitteena on hankkeen avulla saada uusia yrityksiä ja työpaikkoja kaupunkiin sekä parantaa yritysten toimintamahdollisuuksia. Kaupungin omissa toiminnoissa hanke ulottuu kaikkiin hallintokuntiin ja hankkeessa aktivoidaan kaupunkilaisia ja yrityksiä talkoisiin ilmastopäästöjen vähentämiseksi. Raumalla tavoitteena on päästövähennysten lisäksi mm. kilpailukyvyyn vahvistaminen, cleantech-osaamisen ja biotalouden kehittäminen sekä alueen elinvoimaisuuden edistäminen. Mynämäessä on mm. innostettu vanhojen omakotitalojen omistajia siirtymään maalämpöön, jolla toiminnalla on ollut myös merkittäviä työllisyysvaikutuksia.

HINKU-kunnaksi ryhtyminen edellyttää HINKU-kriteerien täyttymistä. HINKU-kriteerit on laatinut Suomen ympäristökeskus (SYKE). HINKU-kriteereillä tarkoitetaan kuntien ilmastomuutoksen hillintätoimia ja linjauksia, joilla kunta uskottavasti sitoutuu vähentämään oman toimintansa kasvihuonekaasupäästöjä sekä vaikuttamaan alueensa toimijoihin (asukkaat, yritykset, maa- ja metsätalousyrittäjät sekä vapaa-ajan asukkaat) siten, että alueen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä tavoitellaan hiilineutraaliutta.

Esitän, että Raisio hakee mukaan HINKU-hankkeeseen ja asettaa tavoitteeksi valtuuston päätöksellä kasvihuonekaasujen vähentämisen alueellaan 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hankkeessa asetetaan myös elinkeinoelämän kehittämiseen ja työllisyyden parantamiseen liittyviä tavoitteita, jotka tukevat ilmastopäästöjen vähentämistä.

Raisiossa 1.9.2014

Saila Rintee, kaupunginvaltuutettu, Vihreät

Tuija Hyytiä
Janne Laulumaa
Juha Hellstén
Suvi Heiniola
Raimo Sulonen
Jyrki Yrttiaho
Mirjam Karila
Veera Köpsi”

Kimmo Nurmi
Leila Myllyoja
Heikki Laine
Vesa Parantainen
Anita Ruusuranta
Kalle Myllymäki
Erkki Haavisto

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.”

Kaupunginhallitus 15.9.2014 284 §

”– – Kaupunginhallitus lähettää valtuutettu Saila Rinteen jättämän aloitteen koskien liittymistä mukaan HINKU-hankkeeseen ympäristölautakunnan valmisteltavaksi.”

Ympäristölautakunta 16.3.2017 19 §

”Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila 8.3.2017:

Aloitteessa esitetään, että Raision kaupunki hakee mukaan Hinku-hankkeeseen tavoitteena vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Hinku-hankkeeseen osallistuvat kunnat tavoittelevat kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koko kunnan alueella, mukaan lukien asukkaat ja yritykset.

Asukkaiden ja yritysten osallistaminen ja innostaminen on keskeinen osa hankkeiden toimintaa. Kuntien oman toiminnan osuus hiilidioksidipäästöistä on vain noin 5-10 %, joten keskeisin tapa kunnan kokonaispäästöjen vähentämiseen ovat yritysten tekemät toimenpiteet. Keskeisimmät toimet, joilla kuntien ilmastopäästöihin voidaan vaikuttaa, ovat energiantuotannon ratkaisut, kaukolämpöverkoston laajuus, rakentamisen ohjaus, kaavoitus ja liikenteen suunnittelu.

Turun alueella tehdään paljon kuntien välistä yhteistyötä mm. joukkoliikenteessä, energiantuotannossa ja jätehuollossa. MAL-hanke on keskeinen osa kaupunkiseudun maankäytön suunnittelua ja siinä painotetaan joukkoliikennettä tukevaa kaavoitusta. MAL-hankkeena etenee myöskin pikapyörätie. Turun seudun joukkoliikennettä on kehitetty ja tuloksena tästä on Föli ja kohtuulliset lippujen hinnat. Kakolan jätevedenpuhdistamolla on jäteveden lämmöntalteenotto. TSE:n monipolttoainevoimalaitoksen käyttöönoton jälkeen Raision kaukolämpö tuotetaan merkittävältä osin uusiutuvan energian avulla. Raision konsernin biokattilalaitos on rakenteilla. E18-tien parantaminen tulee vähentämään raskaan liikenteen pysähdyksiä keskusta-alueella ja sujuvoittaa muutaakin liikennettä.

Raisiossa yhdyskuntarakenne on eheää, asutaan tiiviisti ja lähellä joukkoliikenneakselia. Kevyen liikenteen väyliä on kattavasti. Asuinrakennuksista on merkittävä osuus kaukolämmön piirissä. Lukuisissa pientaloissa on hyödynnetty mahdollisuus siirtyä maalämpöön. Pääosa (73 %) Raision hiilidioksidipäästöistä aiheutuu liikenteestä ja kaukolämmityksestä.

Raision kaupungin kiinteistöt on pääsääntöisesti liitetty kaukolämpöön. Rakennuksista vain n. 2 % on öljylämmitteisiä. Kiinteistöjen energiansäästötoimenpiteitä on tehty mm. lämmitystä ja ilmanvaihtoa optimoimalla.

Kaupungin ruokapalveluissa kiinnitetään huomiota valaistukseen, lämpöhauteiden käytön optimointiin, veden käyttömäärään sekä laitteiden energiatehokkuuteen. Eläinperäisten tuotteiden käyttöä on vähennetty. Ruuanvalmistuksen suunnitteluun kiinnitetään erityistä huomiota valmistamalla ruokaa oikea määrä, hankkimalla raaka-aineita oikea määrä ja tuottamalla mahdollisimman pieni määrä ruokajätettä.

Katuvaloista on vaihdettu LED-valoihin merkittävä määrä ja saneerausten yhteydessä näin toimitaan edelleen. Myllyn ja Hulvelan alueella katuvaloihin on asennettu himmennysmahdollisuus.

Jos kaupunki osallistuisi Hinku-hankkeeseen, kaupungin olisi sitouduttava toimenpiteiden toteuttamiseen. Toteuttaminen koskisi useita eri toimialoja kaupungin organisaation sisällä sekä asukkaita ja yrittäjiä. Toteuttaminen vaatisi hankerahoitusta ja investointeja, jos pyrkimyksenä olisi nykyistä suurempi määrä toimenpiteitä. Osallistaminen ja innostaminen sekä kaupungin ja sidosryhmien hiilidioksidipäästöjen laskenta ja raportointi vaativat projektityöntekijän tai konsultin palkkaamista.

Kaupunginhallitus

04.03.2019

Raision kaupunki on tehnyt lukuisia toimia energiankulutuksen tai päästöjen vähentämiseksi. Hinku-hankkeeseen osallistuvat kunnat ovat esittäneet vastaavanlaisia toimia ko. hankkeen tavoitteiden mukaisina toimina.

Päätösehdotus

Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila

Ympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle valmistelun mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Ympäristölautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.”

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 116

”Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää

- merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedokseen ja
- saattaa sen valtuuston tietoon ja esittää valtuustolle, että se toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.”

Kaupunginvaltuusto 8.5.2017 61 §

”Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee aloitteeseen annetun vastauksen tiedokseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuunkäsittelyksi.

Päätös

Ari Leinonen esitti Hannele Lehto-Laurilan kannattamana, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen, jossa asian käsittelyn jatkamista kannattavat äänestävät jaa ja jos ei voittaa asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 4 jaa ääntä ja 39 ei ääntä. Puheenjohtaja totesi kaupunginvaltuuston päättäneen palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Äänestysluettelo pöytäkirjan liitteenä.”

Ympäristölautakunta 7.2.2019 6 §

”Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila 30.1.2019:

Teknisessä keskuksessa on valmisteltu asiaa uudelleen. Benviroc Oy on laskenut Raision kaupungin kasvihuonekaasupäästöt vuosilta 2007-2017 ja laatinut skenaariotarkastelun vuoteen 2030. Skenaariotarkastelussa on arvioitu Raision kaupungin päästökehitystä vuoteen 2030. Raision kaupungille on laadittu vuodelle 2030 kaksi skenaariota, perusuraskenaario ja alueellisesti toteutettujen toimenpiteiden vaikutukset huomioon ottava skenaario (R1).

Kansallisessa keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa vuoteen 2030 on linjattu toimia päästöjen vähentämiseksi. Kansalliset tavoitteet on asetettu haastaviksi ja päätetyt kansalliset toimet eivät vielä riitä kattamaan tavoitetta. Kunnat ovat kasvavassa määrin laatineet omia ilmastotavoitteitaan. Kunnilla on kuitenkin vaihtelevat mahdollisuudet vaikuttaa päästöjen vähentämiseen. Raision kasvihuonekaasupäästöistä pääosa muodostuu kaukolämmöstä (38 %) ja tieliikenteestä (35 %). Tieliikenteen päästöön vaikuttavat sekä läpiajoliikenne että paikallinen liikenne.

Perusuraskenaarion mukaan Raision kasvihuonekaasupäästöt laskevat 51 % ja R1-skenaarion mukaan 68 % vuodesta 2007 vuoteen 2030. Alueelliset toimenpiteet (mm. kaukolämmön tuotannon biopolttoaineet ja joukkoliikenteen sähköistäminen) tulevat vaikuttamaan siten, että R1-skenaariota voitaneen pitää todennäköisempänä kehityksenä. Jos tavoiteltaisiin vielä suurempaa päästöjen vähenemistä, tulisi kaupungissa toteuttaa kansallisten ja skenaariotarkastelun alueellisten toimenpiteiden lisäksi muita toimenpiteitä. Toimenpiteet kohdistuisivat tällöin asukkaiden kiinteistökohtaisiin lämmitysjärjestelmiin tai liikenteen päästöihin, joihin kaupungilla on rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa.

Seudullisen MAL-hankkeen yhteydessä Raisiossa on seurattu kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä. Päästöjä seurataan jatkossakin vuosittain. Tarvittaessa tuloksista voidaan myös raportoida päättäjille. Raision kaupungin tulee jatkossa kaikessa toiminnassaan ottaa huomioon ilmastonmuutoksen torjunta. Tekninen keskus jatkaa omalta osaltaan edellä valmistelussa esitetyn kaltaisia toimenpiteitä.

Määrällisesti ratkaisevat toimenpiteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tulevat ulkopuolisten toimista. Tästä huolimatta Raision kaupungin on jatkossa mahdollista tehdä päätöksiä tavoitteista ja toimenpiteistä, jotka soveltuvat kaupungin ominaispiirteisiin ilmastonmuutoksen torjunnassa.

Päätösehdotus

Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila

Ympäristölautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.

Päätös Pekka Heikkilä ehdotti Seija Sorsavirran kannattamana, että päätösehdotukseen tehdään seuraava lisäys: Ympäristölautakunta tukee Raision kaupungin osallistumista hiilineutraaliustavoitteisiin strategisten tavoitteidensa mukaisesti. Alueellinen hiilineutraaliusyhteistyö Varsinais-Suomen kuntien kanssa vahvistaisi talousaluetta ja sen vetovoimaa. Toimenpiteinä ympäristölautakunta esittää yhteistyön kehittämistä lähikuntien kanssa, jotta ilmastotavoitteet saavutetaan.

Ympäristölautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti edellä mainituin lisäyksin.”

Oheismateriaali

- 1 Raision kasvihuonekaasupäästöt 2007-2017
- 2 Skenaariotarkastelu 2030

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää

- merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedokseen ja
- saattaa sen valtuuston tietoon ja esittää valtuustolle, että se toteaa aloitteen loppuunkäsittellyksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Saila Rintee ehdotti Kalle Myllymäen kannattamana, että päätösehdotukseen tehdään seuraava lisäys: ”Päästöraporttien tulokset raportoidaan päättäjille ja julkaistaan kaupungin sivuilla. Lisäksi asukkaita kannustetaan ilmastonmuutosta ehkäiseviin toimiin.”

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotuksesta on tehty poikkeava kannatettu ehdotus ja asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyn äänestys ehdotuksen: suoritetaan nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän tekemää ehdotusta kannattavat äänestävät jaa ja Saila Rinteen tekemää lisäysehdotusta kannattavat äänestävät ei.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 3 jaa-ääntä (Mikola, Moislahti ja Koivisto) ja 8 ei-ääntä (Ek, Lehto-Laurila, Virko, Viljanen, Vuorinen, Jormanainen, Rintee ja Myllymäki).

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus oli tullut kaupunginhallituksen päätökseksi Rinteen ehdottama lisäys mukaan lukien.

